No. 1341

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 18 SEPTEMBER.

AMSTERDAM, 17 September.

In eene der onlangs gehouden vergaderingen van de *Noord Hollandsche Predikanten-vereeniging* heeft men eene vrij wijdloopige, niet zeer zakelijke, en toch niet onbelangrijke beraadslaging gehouden over het volksschoolwezen. Er was haar de vraag voorgesteld: »Op welke wijze behoort »de protestantsche kerk, als zoodanig, zich het school»wezen in ons vaderland aan te trekken." Daarop een goed antwoord te geven was moeijelijk. Als men van eene protestantsche kerk spreekt, die niet bestaat, en aan die protestantsche kerk, die nergens te zien of te vinden is, eene gedragslijn wil voorschrijven; dan schermt men zoo wat in het duister. Wij kennen in Nederland geene protestantsche *kerk;* wij kennen slechts protestantsche *gezindheden.* Men behoorde dus te vragen: »op welke wijze de *protestantsche gezindheden*, als zoodanig, zich het schoolwezen in ons vaderland behooren aan te trekken." Maar als de vraag zoo duidelijk wordt voorgesteld, dan wordt zij er niet behagelijker om. Want dan vertoont zich al dadelijk de moeijelijkheid, hoe voor de Protestanten, bij de groote verdeeldheid tusschen de protestantsche gezindheden, en hoe zelfs bij de veelvuldige verdeeldheid tusschen de zoogenaamde volgelingen van ééne en dezelfde gezindheid, er eene goede rigting kan worden genomen in zake van het volksonderwijs, dat, wil het goed zijn, leerstellig godsdienstig zijn moet. Daarbij komt nog, dat waar van eene protestantsche Kerk wordt gesproken, van zelf wordt gedacht aan eene katholijke Kerk, die moet worden bestreden. Men zou haast zeggen dat de vraag niet is gesteld zonder daarop het oog te hebben. En in den loop der discussie zijn dan ook de Katholijken door meer dan één der woordvoerende predikanten ter sprake gebragt op eene wijze, die wij minstens onbillijk noemen.

Opmerkelijk is het dat Dominus Beets bijna de eenige is geweest onder een honderdtal predikanten, die zich in de bres heeft gesteld, om het stelsel te verdedigen, dat de atmosfeer der staats-volksschool leerstellig godsdienstig zijn moet. Genoegzaam al de overigen zagen daarin bezwaar, en de meesten achtten het schadelijk, omdat het onderwijs in de godsdienst alleen zou behooren tot de kerk en tot het ouderlijk huis. En ook nog Dominus Beets, ofschoon zijne argumenten voor de leerstellig godsdienstige school pleiten, scheen in zijne vorderingen zich te bepalen bij het onderwijs op de scholen van de geschiedenis des bijbels, de geschiedenis des vaderlands en de christelijke zedeleer, alle zaken, die op dit oogenblik min of meer in alle scholen worden onderwezen. Maar deze spreker was niet zoo zeer bezorgd voor de scholen, die thans zijn, als wel voor de scholen die komen zullen. Want hij heeft zich niet ontzien, en wij danken hem daarvoor, openlijk de bekentenis af te leggen, dat de meeste scholen thans nog protestantsche scholen zijn, wel is waar in strijd met de wet en onder miskenning van de regten der Katholijken, — maar desniettemin toch protestantsche scholen. Zie hier deze gulle belijdenis. Hij vraagt zich af:

»Waarom kunnen de Protestanten vrede hebben met den tegenwoordigen toestand der openbare School, waarom zien zij geen gevaar? Omdat de School *over 't algemeen* metterdaad gebleven is nog al *bijbelsch*, nog al *protestantsch*, omdat de *onderwijzers meestal Protestanten* zijn, de *schoolbesturen grootendeels* uit *protestantsche Predikanten* zamengesteld. Omdat er door den politieken staat van zaken gelegenheid was om op *allerlei wijzen* de *School buiten den Roomsch-Catholijken invloed te houden.* Maar de *Wet wilde dit niet;* — langs den *wettigen* weg is *dit niet* te behouden. Een *eerlijke* toepassing van wet en recht *verbieden* dit. — Laat ons, zegt de spreker, ook dit bedenken. Het is toch waar dat wij allen als Protestanten onze kinderen liever zenden naar een School waar de Onderwijzer Protestant, de kinderen Protestant, de atmosfeer Protestant is; dan waar het tegendeel van dat alles het geval is; liever naar een School waar een Bijbel gelezen wordt, dan waar hij een verboden boek is. Wij verkiezen zulke scholen, en wij kunnen ze verkiezen omdat wij ze kunnen betalen. Laat ons dan toch ook de ingewanden der ontferming hebben, voor degenen die in onze sympathiën deelen, maar geene keuze hebben, maar wachten moeten op hetgeen hun gegeven of gelaten wordt. Ook de minvermogende Protestant ziet noode den Roomschen Onderwijzer en de Roomsche School, als den Onderwijzer, de School voor zijn dierbaar kroost. En zulke onderwijzers, zulke scholen zullen bij het openbaar onderwijs vermenigvuldigen. *Tot hiertoe was het aantal Roomsche onderwijzers gering; het vergelijkend examen uit onderscheidene oorzaak niet in hun voordeel; de Schoolcommissie, het Plaatselijk Bestuur Protestant.* Maar wij zijn in eene andere bedeeling ingetreden. Roomsch Catholieke ijver en algemeen stemrecht zullen den staat van zaken geheel van aangezicht doen veranderen. Op vele plaatsen zal, bij het krachteloos worden en zwichten van Protestantschen invloed, de nog al Protestantsche School in een Roomsche, volstrekt Roomsche veranderen, en om onze Protestantsche kinderen te behoeden tegen Roomschen invloed, zal de schrale troost overschieten, zich te mogen beroepen op eene Wet, op een beginsel volgens welke de School veroordeeld is om met opzigt tot de godsdienstige ontwikkeling niets, volstrekt niets te zijn."

Middelerwijl wij akte nemen van deze openlijke getuigenis, kunnen wij niet nalaten den spreker, gelijk ook andere woordvoerders, het verwijt te doen, dat zij in de verdediging hunner belangen, voornamelijk eene vijandelijke gezindheid tegen de Katholijken op het oog hadden.

Wij mogen natuurlijk van protestantsche predikanten, als zij vergaderd zijn om hunne protestantsche belangen te behartigen, niet vorderen, dat zij de regten der Katholijken in hunne bescherming nemen. Maar waarheid en billijkheid vorderen:

1°. Dat men ons niet beschuldige van een euvel, waaraan wij geen schuld hebben. Men doet het op meer dan eene plaats voorkomen als of wij oorzaak zijn dat de scholen *athee* worden. Terwijl juist de Katholijken zich daarover het eerst, het luidst en het krachtigst hebben beklaagd.

2°. Men beklaagt zich over het leed dat den Protestanten wordt aangedaan, als zij hunne kinderen naar eene katholijke school moeten zenden. Maar niet alleen vergeet men dat de Katholijken minstens gelijk leed gevoelen, als zij hunne kinderen naar eene protestantsche school moeten zenden; maar men verbergt niet, dat men dat leed voor de Katholijken zou willen bestendigen, zoo daartoe mogelijkheid bestond, en men schijnt het zeer te betreuren, dat de mogelijkheid om bij de Katholijken dat leed te bestendigen, ontnomen is.

Wanneer zal men toch ten onzent leeren billijk te zijn?

Wij hebben het grappig gevonden, dat Ds. Wildschut getuigenis heeft afgelegd, hoe de *Maatschappij tot Nut van 't Algemeen* met *Unitas*, *Welstand* en *Christelijk Hulpbetoon* zich beijveren, om de zedelijke en godsdienstige opvoeding der jeugd in verband te brengen met den Staat.

Als al die genootschappen op ééne lijn staan met het *Nut*, dan weten wij wat die zorg voor het godsdienstig onderwijs zal beteekenen. Die zal dan zeker anti-katholijk worden; maar het godsdienstige, dat er overig blijft, zal zuiver rationalistisch zijn, met een kleurtje van pantheïsmus. Zal het Protestantismus daar iets bij winnen?

Wij ontvangen van eene zeer geachte hand de volgende regelen:

De kort achtereen gevolgde bekendmaking van eenige voortbrengselen der katholijke Fransche drukpers, geeft mij aanleiding om een paar woorden van erkentenis aan uwe verdienstelijke redactie te zeggen. In waarheid, uw arbeid is moeilijk; maar hij is nuttig, vruchtbaar en heeft regt op de dankbaarheid uwer lezers. Hoe aangenaam toch is het in een blad verzameld te vinden, de aankondigingen der onuitgegevene werken des diepzinnigen de Maistre, der geschiedenis der Jesuiten van den kritischen Crétineau-Joly, de treffende uittreksels van het mandement des Aartsbisschops van Parijs, en de beoordeeling van het werk des voormaligen Predikants Allies, thans tot de Kerk teruggekeerd. Daartoe is veel arbeid noodig, en deze is nimmer doelmatiger aangewend dan in een dagblad, dat onder de oogen komt van zoo velen, wel k zulke lettervruchten met groote moeite in de verspreide bronnen zouden moeten opsporen, wanneer niet een ander die voor hen verzamelt.

Inderdaad, het lezend katholijk Nederlandsch publiek is nu reeds drie eeuwen lang in een staat van stiefkinderen, ten aanzien van 'tgeen goeds in dit opzigt is en nog *wordt* geleverd. Al de door den adem der dwaling verpeste drukpersvoortbrengselen uit den vreemde, werden van den aanvang af, in schitterende dosch, met vlag en wimpel versierd, ingehaald; maar de tegenhangers? O, wie zoude daarvan gesproken hebben? Men hadde hem nageschreeuwd: Gij zijt een duisterling!

En toch wordt in ons land zoo vroeg, zoo door iedere kunne en in iederen leeftijd, zoo veel uit den vreemde gelezen!

En toch is de Fransche letterkunde zoo schoon, zoo rijk, zoo edel, in zooverre zij door den echt katholijken geest bezield is!

Wie ziet niet, als hij ten minste maar eenig oppervlakkig inzigt heeft in zijnen tijd, dat die letterkunde gelijk is aan eenen gekwetsten strijder, welke zich met inspanning aller krachten losworstelt uit het geweld des vervolgers, om, weder geheel vrij geworden, te toonen wat ook zij vermag?

Inderdaad, de katholijke drukpers in het algemeen, en de Fransche in het bijzonder, geven blijken van verjongd leven, in de worsteling tegen den geest der ongodsdienstigheid, der wanorde, der regeringloosheid, welke, van de protestantsche leerstellingen uitgegaan, drie eeuwen lang de menschheid van het spoor hebben gebragt. Maar nogmaals, hoe meer die geest vruchtbaar wordt in degelijk goede voortbrengsels, des te grooter wordt ook het reeds opgewekt verlangen naar de kennis van die voortbrengselen. Wat toch in eenen goeden zin wordt voortgebragt door het geestigste volk van Europa, in eene taal, bij voorkeur de meest geliefde der kunne, die eenen zoo magtigen invloed uitoefent op de vorming van kinderen en van het aankomend geslacht door geheel ons werelddeel, is wel een onderwerp ter kennisneming voor ieder die meer dan oppervlakkig de dingen inziet, en wenscht te weten wat nuttig, aangenaam en noodig is. In dat opzigt waren wij Katholijken van Nederland, immers totdat wij door onze verdienstelijke maand-, week- en dagbladen er meer van konden weten, waren wij in dat opzigt arm en eenzijdig bedeeld. Wij vernemen van het ons beleedigende, van het geloof en zeden ondermijnende, van het bespottende en verderfelijke zoo veel; van het tegenovergestelde zoo weinig! Moge dan uwe redactie zich voortdurend aan ons verpligten, door ons de beste lettervruchten uit den vreemde, van tijd tot tijd voor te zetten; ook bij die der Fransche, de lettervruchten der Duitsche pers. De lust tot het waarlijk goede, het waarlijk degelijke en nuttige, dat onschadelijk genoegen geeft voor geest en hart, immer en altijd op vermeerdering van kennis gesteld, zal er door bevredigd, de verspreiding van godsdienst, deugd, ware verlichting en beschaving er door bevorderd worden.

Z. H. Pius IX heeft, volgens berigten uit Rome, den 5 September, gelijk gemeld is, de Kardinalen der H. Roomsche Kerk in een geheim consistorie vergaderd, waarin hij na het houden eener allocutie, ongeveer twintig aartsbisschoppen en bisschoppen, meest voor Spanje, Oostenrijk en verschillende Amerikaansche Staten, benoemd heeft. Aan de aartsbisschoppen van Quito, Baltimore Compostella, Granada en Mohilew in Rusland was het H. Pallium verleend. Voor zoo ver bekend was geworden, had de H. Vader in zijne allocutie hoofdzakelijk het onlangs gesloten konkordaat met Spanje behandeld.

De *Tablet* vergelijkt den hertog van Norfolk, die onlangs openlijk zijn geloof verzaakte en protestantsch geworden is, bij een dooden tak die, na gedurende langen tijd den groei der overige takken belet en den moederstam ontsierd te hebben, eindelijk is afgevallen, gelijk te voorzien was, en nu aan verrotting en verderf is prijs gegeven. De katholijke dagbladen berigten dat de eenige naam-Katholijken, die door hunne lauwheid en [illegible]

ontrouw jegens de Heilige Kerk, het geluk van daartoe te behooren, onwaardig zijn, waarschijnlijk het voorbeeld van den hoveling Norfolk zullen volgen.

Nog leest men in de *Tablet:* De Whigs zien zich eindelijk reeds op den Paus gewroken; zij hebben den hertog van Norfolk uit het heiligdom des waren geloofs verstooten, en hem in eene ellendige ketterij doen vervallen. In het oog der wereld kon het voor de Katholijke Kerk iets beteekenen den eersten Pair van Engeland in haren schoot te behouden, maar zij heeft die eer verloren. De hertog van Norfolk heeft zijn ridderlijk wapenschild bevlekt; hij heeft zich, door zijne onderwerping aan de Whigs, verlaagd tot een persoon die bij de Katholijken niets dan deernis en aan de Protestanten, die hem bedrogen hebben, niets dan diepe minachting waardig is. Hij heeft de Whigs met trouwen ijver gediend, en gaf aan hen en aan hunne dienst de voorkeur boven hetgeen zijn pligt luid van hem eischte; op hun heiligschendend bevel heeft hij zelfs zijne vuist opgeheven tegen den Stedehouder van Christus! Maar zijne wreede gebieders hebben zich niet tevreden gesteld met zijne eigen geloofsverzaking en verraad; zij eischten nog meer van hem; want zijne bloot uiterlijke en aardsche diensten konden hunne meedogenlooze secte niet bevredigen: hij was gedwongen om ook zijne vrouw en dochter op te offeren aan het fanatisme der Whigs."

De *Sunday Times* berigt, dat de ontzagwekkende (*redoutable*) katholijke Pater John Keryon, die blijkens zijne geschriften en predicatiën behoord heeft tot het *Jonge Ierland*, en die onlangs geweigerd heeft zijne goedkeuring te hechten aan de Katholijke Associatie, deswege bij zijne komst te Londen veel sympathie heeft ondervonden van de fanatieke Protestantsche sectarissen, die hem een diner hebben aangeboden. De »ontzagwekkende pater" begeeft zich naar Parijs.

De *Times* berigt, in een lang artikel, dat onmiddellijk na de uitgave der brieven van Sir Gladstone, zijn voornaamste correspondent in Italie, zich naar Napels heeft begeven, om daar alle bijzonderheden over de in die brieven besproken gebeurtenissen op te nemen. De *Times* heeft een aantal echte stukken ontvangen nopens het proces van Poerio en zijne medebeschuldigden, den eisch van het openbaar ministerie, en Poerio's verdediging. Na een naauwkeurig onderzoek van deze stukken, acht hij zich in geweten verpligt te verklaren, dat Poerio schuldig was en teregt veroordeeld is. Doch die schuld erkennende, betuigt hij dat de aan Poerio opgelegde straf onmenschelijk wreed en buiten alle verhouding tot zijne misdaad is. Poerio bevindt zich op de citadel van Ischia, vastgeketend aan een zijner staatkundige medebeschuldigden, in een klein vertrek, dat evenwel niet onderaardsch is. Zonder de handelwijze van de Napolitaansche regering te billijken, beschouwt de *Times* haar evenwel als het noodzakelijk gevolg van het gedrag der revolutionnairen.

De verzameling brieven van Jules Gondon in antwoord aan den heer Gladstone ziet te Parijs het licht en vormt een boekdeel van 200 bladzijden. De heer Baroche, min. van buitenlandsche zaken, zal thans, zegt men, in navolging van Lord Palmerstons handelwijze met de brieven van sir Gladstone, aan de Fransche leden van de corpsen diplomatiek bij de verschillende Europesche regeringen een exemplaar van de bondige en krachtige refutatie van den heer Jules Gondon toezenden.

Men schrijft uit Genève aan de *Bon-Sens* van Annecy: »Voor een veertien dagen hadden wij hier eene groote vergadering van *broeders* en *vrienden* van verschillende natien. Piemont, Genua en Savoye telden zeer vele vertegenwoordigers, waaronder een aantal demokratische afgevaardigden. Het doel en onderwerp dezer bijeenkomst was de algemeene opstand, die thans door de revolutionnairen van Europa, onder aanmoediging en begunstiging van de Engelsche regering, wordt voorbereid.

De *Drentsche Courant* zegt: »Het is met genoegen, dat wij aan onze lezers mededeelen, dat, naar wij uit 's Hage vernemen, de minister van finantien in de aanstaande zitting der Staten Generaal, zeer gunstige mededeelingen over den financieëlen toestand des Rijks zal doen, maar zal afraden, alsnog tot belasting-vermindering over te gaan."

Bij de herstemming te Amersfoort voor een lid der Provinciale Staten te Utrecht, is de heer W. H. van Nellesteyn, te Darthuizen, met 563 van de 766 stemmen gekozen.

De *Delftsche Courant* meldt het volgende:

»Men verneemt, dat heden voor rekening van het gouvernement naar de wereld-tentoonstelling te Londen vertrokken zijn de navolgende personen, alle geplaatst en werkzaam aan de artillerie stapel- en constructie-werkplaatsen alhier, t. w. J. C. Verheije van Soesbeeck, 1ste luit. opzigter der constructie-werkplaats; P. Schmitz, opzigter der werktuigelijke inrigtingen en instrumentmaker, en J. L. Wilhelms, opzigter der smeden."

Dit jaar bestaat de vloot, welke van Scheveningen ter steurharingvisscherij, onder den Engelschen wal, is uitgerust, uit 65 schuiten en alzoo uit 6 meerder dan verleden jaar. Een veertiental is reeds afgezeild en de overigen zullen in den loop der week vertrekken.

Eene telegrafische dépêche uit Triest van 15 Sept., behelst berigten uit Batavia, loopende tot 22 Julij. Daarin wordt als eenig nieuws gemeld, dat de cholera bijna geheel verdwenen was, terwijl het volgende, betreffende den handel, wordt medegedeeld:

Koffij. 1500 pic. Padang zijn gedaan tot *f* 25 a 26; voorts voor Amerika 3200 pic. en voor Californië en Manilla 3772 pic. Java. Te Samarang is de prijs *f* 25.

Suiker slappe gezocht; 2000 pic. zijn gedaan tot *f* 14 voor N°. 16, te Samarang 10,000 pic. N°. 16 tot *f* 13½ en te Sourabaya 8000 pic. tot *f* 13 voor N°. 16.

Van Rijst zijn 24,000 pic. omgezet tot *f* 126 per koyang en 11,000 pic. voor *Sidney* tot *f* 140.

Indigo. Voor de gansche opbrengst van den oogst tot Februarij is *f* 3½ met voorschot geboden.

De particuliere uitvoeren bedragen: 6431 pic. koffij, 8954 pic. suiker, 15,502 pic. rijst, 168 legg. arak, 1133 huiden en 230 pic. peper, en door de factory zijn uitgevoerd: 4110 pic. koffij en 2549 pic. suiker.

Aangekomen schepen: *Prins Veldmaarschalk*, kapt. Rietbergen; *Willem*, kapt. Verwey; *Eendragt*, kapt. Velthoven; *Batavia*, kapt. Poort; *Prinses Marianne*, kapt. Rietmeijer; *Drie Gebroeders*, kapt. Zwart; *Gerardina*, kapt. Witsch, en *Rotterdam*, kapt. Vis.

Z. M. heeft den heer A. P. de Lange, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als wethouder der stad Alkmaar, onder dankbetuiging voor zijne bewezene diensten.

Het *Weekblad van het Regt* meent de heeren Advokaten te moeten herinneren aan de bepaling van art. 6 van het Reglement van Orde, voorschrijvende, dat zij ieder jaar in de maand September, hunne akte van beëediging moeten laten viseren, ter griffie van het collegie, waarbij zij zijn ingeschreven.

Wij verwijzen op de reclame van den heer Goldberger *tegen het ontnemen van zijn octrooi* in de Oostenrijksche Staten. Men zie deswegens zijne advertentie.

STATEN-GENERAAL.

EERSTE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 16 *September*.

In deze zitting is voorlezing gedaan van het Kon. besluit, waarbij Jhr. Mr. J. C. Martens van Sevenhoven benoemd wordt tot voorzitter der Eerste Kamer gedurende de tegenwoordige zitting. Die heer heeft daarop gemelde betrekking aanvaard met het houden van eene toepasselijke aanspraak, waarin hij kortelijk aanstipte de gewigtige werkzaamheden, die de Kamers gedurende de geopende zitting zullen te vervullen hebben. Hij wees op de ontwerpen, die bereids in de vorige zitting waren aangeboden en die op nieuw zullen worden voorgedragen, op de belangrijke werkzaamheden, aan de behandeling der Staatsbegrooting voor 1852 verbonden, en op de ontwerpen, die, ter voldoening van het 5de addit. artikel der Grondwet, zullen worden ingediend, zoowel ten aanzien van het onderwijs, als nopens het beheer der kolonien. Hij rekende dan ook, in de vervulling van zijne taak, op de medewerking der Kamer, die hij als voorzitter eener afdeeling, steeds had mogen genieten. — Op voorstel van den heer Blankenheijm is besloten deze aanspraak te doen drukken.

De heer *Blankenheym* heeft, namens de commissie, belast geweest met het aanbieden van het adres aan den Koning in antwoord op de mededeeling der geboorte van eenen Prins, haar verslag gedaan. Daaruit blijkt, dat de Koning met het meeste genoegen dat adres heeft ontvangen; dat Hij dankbaar is voor de hartelijke gelukwenschingen over deze voorzeker verblijdende gebeurtenis voor Hem en Zijn Huis; en dat Hem hoogst aangenaam geweest is de door de Kamer gebragte hulde van eerbied en trouw, waarmede zij haar adres heeft vergezeld. Daarna is men overgegaan tot het zamenstellen der afdeelingen; zullende men na den afloop der zitting onmiddellijk overgaan tot het benoemen van hare voorzitters en onder-voorzitters. Tevens zullen de afdeelingen de leden benoemen, die zullen uitmaken de commissie tot het opstellen van een adres in antwoord op de Troonrede.

Morgen ten 12 ure zal de Kamer wederom vergaderen tot het benoemen, 1°. van drie leden voor de gemengde commissie voor de stenographie en 2°. van twee leden voor de huishoudelijke commissie, beiden gedurende de tegenwoordige zitting.

Tot dien tijd wordt de Vergadering gescheiden.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag, 16 *September*.

In deze zitting, die door het oudste lid in jaren, den heer Anemaet, wordt gepresideerd, is er overgegaan tot de verkiezing van drie kandidaten voor het voorzitterschap der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting. Tot stemopnemers worden benoemd de heeren Hugenholtz, Westerhoff, Mackay en van Walchren. Er zijn 56 leden tegenwoordig.

Tot de benoeming van den *eersten kandidaat* heeft slechts ééne stemming plaats, waarbij de heer Borreel van Hogelanden als zoodanig gekozen wordt met 41 van de 56 stemmen. Voorts werden uitgebragt op den heer de Man 11 en op den heer Gevers van Endegeest 2 stemmen; terwijl de heeren J. C. Baud en Wichers elk ééne stem erlangden.

Tot de verkiezing van den *tweeden kandidaat* worden vier stemmingen gehouden. Bij de *eerste* verkrijgt de heer van der Linden 21 stemmen, Luyben 16, Lotsy 6, de Man 5, Gevers van Endegeest 2, van Hall 1, Poortman 1, Groen van Prinsterer 1, van Dam van Isselt 1, van Doorn 1; terwijl 1 blanco biljet in de bus wordt gevonden. — Bij de *tweede* stemming erlangt de heer Luyben 24 stemmen; van der Linden 22, Lotsy 4, de Man 2, Poortman 1, Mackay 1; zijnde er 2 blanco biljetten. (Er waren nu 57 leden). Bij de *derde* stemming bekomt de heer Luyben 27 stemmen; van der Linden 27, Lotsy 1 en blanco biljetten 2. En bij de *vierde* stemming wordt de heer Luyben tot *tweeden* kandidaat gekozen met 28 van de 57 stemmen. De heer van der Linden verkrijgt 27 stemmen. Er waren toen wederom 2 blanco biljetten.

Voor den *derden* kandidaat hadden er *drie* stemmingen plaats. Bij de *eerste* verkrijgt de heer van der Linden 21 stemmen; Lotsy 14; Jespers 3; Anemaet 2; van Dam 2; Taets van Amerongen 2; van Doorn 2; van Hall 1; Stolte 1; van Goltstein 1; Gevers 1; Groen 1; en de Man 1; blanco-biljetten 4. — Bij de *tweede* stemming erlangt de heer van der Linden 27 stemmen; Lotsy 21; Anemaet 2; van Hall 1; Groen 1; van Doorn 1 en Provó Kluit 1; blanco-biljetten 2. En bij de *derde* stemming bekomt de heer van der Linden 28 en de heer Lotsy 25 stemmen; terwijl er 3 blanco-biljetten waren.

Derhalve zijn tot kandidaten voor het voorzitterschap gekozen, de heeren: Borreel van Hogelanden, Luyben en van der Linden. Deze lijst zal den Koning worden aangeboden door eene commissie, bestaande behalve uit de heeren stem-opnemers, hierboven vermeld, uit de heeren: van Hoëvell, van Akerlaken, Blussé en Meeussen.

Daarna is de vergadering gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Sept. De groote gebeurtenis van den dag is de heden plaats gehad hebbende plegtigheid van het leggen van den eersten steen aan de nieuw te bouwen Hallen. De politieke tinnegieters hadden zich reeds gespitst op eene staatkundige aanspraak van den President der Republiek, ten einde hem daarmede te bemoeijelijken; onruststookers hadden gehoopt op een oproertje, of minstens op een oploop; doch niets van dat alles is gebeurd, en de plegtigheid liep rustig af. Men had o. a. verhaald dat er plan bestond om den President te midden der feestelijkheid door sterk gespierde kerels te doen opnemen en hem alzoo in triumf als Keizer naar de Tuillerien of het Elysée te doen dragen.

Maar, zoo als gezegd is, er heeft geene de minste wanordelijkheid plaats gehad, en de menigte, ofschoon zeer talrijk vergaderd, heeft geen oogenblik den verschuldigden eerbied aan het hoofd van den Staat uit het oog verloren. Er zijn bij die gelegenheid drie aanspraken gehouden, t. w. door den President der Republiek, den heer Berger, Prefekt van de Seine, en den Eerw. heer Gautrot, pastoor van St. Eustache. Slechts de laatste paragraaf van de aanspraak van Louis Napoleon had eenige politieke waarde, doch was in zoo algemeene bewoordingen gesteld, dat het niet ligt doenlijk zijn, zal in den President kwalijk te duiden. Die paragraaf luidt aldus:

»Met het leggen van den eersten steen van een gebouw van zulk eene geheel populaire strekking, koester ik gaarne het vertrouwen, dat het met de hulp der goedgezinde burgers, en de bescherming des Hemels, ons zal gegeven worden om in Frankrijks bodem eenige grondslagen te leggen waarop zich een maatschappelijk gebouw zal verheffen, dat sterk genoeg is om eene beschutting aan te bieden tegen het geweld en de ligtbeweegbaarheid der menschelijke hartstogten."

Na de plegtigheid heeft de President den heer Leon Faucher eigenhandig met de versierselen van commandeur van het Legioen van Eer omhangen. Ook de heeren Berger en Carlier, prefect van politie, werden met het commandeurslint versierd.

Eene deputatie van *dames van de Hal* bood vervolgens den President eenige fraaije bloemruikers aan. De President bedankte de deputatie en zeide tegen vrouw Marin: »Kom mij morgen op het Elysée bezoeken."

— Heden waren 25 leden der permanente commissie bijeen. De vice-president Benoist d'Azy was voorzitter. De minister van binnenlandsche zaken gaf eenige verklaringen aangaande het in staat van beleg stellen van het departement Ardèche, een maatregel gevorderd tot beteugeling der socialistische woelingen. De commissie hechtte hare volkomen goedkeuring aan het dekreet der uitvoerende magt.

— De gen. Castellane heeft Grenoble bezocht en aldaar de troepen geïnspecteerd. Hij werd er luisterrijk ontvangen.

— Men tracht zooveel mogelijk de arbeidende klasse tot het besparen van geld ter belegging in de spaarbanken en in de laatstelijk bij eene wet opgerigte pensioenkas aan te moedigen. Te dien einde worden thans niet zelden bij de prijsuitdeelingen op openbare scholen, van wege het gemeente-bestuur of door aanzienlijke particulieren spaarbank- of pensioenkasboekjes aan uitmuntende leerlingen geschonken. Het gemeentebestuur van

Rouaan heeft dezer dagen eene som van 1200 fr. alzoo besteed.

— Het brood kost thans te Parijs 28 centimes de kilo 1ste kwaliteit, 20 c. 2de kwal.

— De hertog de Levis zal eerdaags naar Frohnsdorff vertrekken.

— Het eskader van de Middellandsche Zee zal den 18 dezer weder Toulon verlaten en in zee steken. Het evolutie-eskader zal ook weldra in zee gaan, om op de kusten van Italie te kruisen.

— De voormalige Bey van Konstantine, El-Hadji-Achmet is te Algiers overleden en met veel plegtigheid begraven.

— Volgens het *Journal des Débats*, zal vorst Metternich, op eigenhandig verzoek van den Keizer zijn verblijf wederom te Weenen komen vestigen. Ofschoon hij zich niet openlijk met het beheer der zaken zal inlaten, wordt dit echter door alle staatslieden als eene belangrijke gebeurtenis beschouwd.

— In een dorp bij Lozère hebben twee ploegen maaijers een bloedig gevecht geleverd; zij sloegen met hunne scherpe seisen in het rond en eenigen hunner gaven ijsselijk verminkt terstond den geest.

— Te Grivy (Saone en Loire) is eene vrouw gestorven, oud 94 jaar, en die 122 kinderen en kindskinderen nalaat, waarvan er 101 achter haar lijk gingen.

— Eene molenaarsvrouw te Chezeaux (Saone en Loire) heeft vier harer kinderen vermoord, en daarna haar zelve van kant gemaakt.

— De zijde-productie in het departement Dordogne neemt toe. In dit jaar zijn meer dan voor 60,000 fr. aan cocons verkocht.

— Onlangs woedde een geweldig onweder boven de stad Carcassone, in het depart. Aude, aan de Spaansche grenzen, terwijl een aantal officieren in eene kamer der kaserne vereenigd waren; de bliksem sloeg door dak en zoldering, tot in de kamer, wierp drie hoofdofficieren omver, van welke er een zeer ernstige brandwonden ontving, trof nog een aantal andere officieren in ligtere mate, sloeg vervolgens door den vloer, kwam in de kamer van een adjudant te land, verbrijzelde het slot, vermorselde tot stof eene scheerdoos (terwijl de messen die er in lagen onbeschadigd bleven), sloeg door een meer dan een half el dikken muur en vervolgde zijnen loop langs den trap, alles wat in den weg was vernielende. Twee soldaten werden doodgeslagen, van een derde verkoolde de hand, terwijl hij een zwaren mantel op den arm had, om naar boven te dragen. Aan het einde van den trap sloeg de bliksem andermaal door een dikken muur in een stal, doodde een paard, sloeg toen nog in een anderen stal, doodde daar weder een paard en verdween.

De beide paarden dragen geen ander teeken dat zij door den bliksem getroffen zijn, dan eene kleine, ronde en koolzwarte vlek op den kop; zeer zonderling is de bijzonderheid, dat de 4 hoefijzers, die zich aan de voorpooten der paarden bevonden, er van zijn afgerukt en verdwenen.

De stad werd intusschen door een geweldigen regen overstroomd, zoodat de straten bevaarbaar waren.

MADRID, 10 Sept. Het kabinet heeft aan de commissie van onderzoek van het budget voor 1852 financieele inlichtingen gegeven. Enkele takken van openbare inkomsten leverden zeer gunstige resultaten op. De in- en uitgaande regten bleven echter beneden de raming, doch gaven hoop op eene betere toekomst. Ook de posterijen beantwoordden niet aan de verwachting, en daarom zou de vrijdom, door ambtenaren genoten, worden opgeheven.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Sept. Volgens berigten uit New-York van 4 dezer, heerschte in de Unie nog eene groote opgewondenheid over Cuba. De berigten van dat eiland blijven echter zeer tegenstrijdig. Lopez heeft echter geen versterking ontvangen, vermits het gouvernement zulks niet openlijk durft begunstigen om de Europesche mogendheden niet te trotseren. Een enkel dagblad spreekt van het beraamd plan om met 5000 man op nieuw op Cuba te landen. Eenige Hongaarsche vlugtelingen, die niets te verliezen hebben, willen van de partij zijn.

Lopez zou zich op Cuba staande houden met een leger van 1500 a 2000 man, en naar de stad Havana oprukken waar slechts 700 man garnizoen houdt. Enna, de Spaansche generaal was den 17 Augustus in eene schermutseling gesneuveld en te Havana begraven. Zóó verhalen het ten minste de Engelsche bladen.

De geschillen tusschen de Dominikanen en Haïtianen zijn beslegt.

— Berigten uit Mexiko, over New-York, luiden ongunstig. Zij zijn echter nooit, van deze zijde komende, van overdrijving vrij te pleiten.

— Kossuth en zijne familie worden den 2 October te Londen verwacht.

— Graaf Donoughmon, land-luitenant van Tipperary en Pair van Engeland onder den titel van burggraaf Hutchinson, is in 64 jarigen leeftijd overleden. Zijn zoon, de burggraaf Suirdale volgt hem op in het Huis der Lords.

— Volgens berigten uit Lissabon zou Ferrao de portefeuille van financien weder opvatten.

H. M. zou haar ongenoegen hebben te kennen gegeven aan den hertog van Terceira over zijne toetreding tot het kiescomité van Silva Cabral ten einde Saldanha tegen te werken. Dit berigt vindt weinig geloof.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 15 September. In de Bondszitting van 6 September heeft de Kommissie voor de Duitsche vloot haar rapport ingediend; zij verlangt daarin deskundigen te mogen benoemen, die zich zullen te verklaren hebben omtrent de volgende punten: 1°. Hoe groot moet de Noordzee-vloot zijn, om aan haar doel te beantwoorden? 2°. Hoe moet zij georganiseerd zijn; en in hoeverre moet men daarbij rekenen op de Oostenrijksche en Pruissische smaldeelen in de Adriatische zee en in de Oostzee? 3°. Welke som wordt gevorderd voor de organisatie der vloot en derzelver onderhoud? Overigens zal men de deskundigen doen opmerken, dat de bedoelde vloot slechts moet dienen tot de bescherming van den handel en van de kusten.

De Bond heeft voorts de volmagten der Bondskommissarissen in Keur-Hessen onbepaald verlengd; die verlenging is noodzakelijk geworden ten einde hen in de gelegenheid te stellen aan den Bond een uitvoerig verslag te geven over de zaken, die hun waren aanvertrouwd. Na dat verslag zal de Bond een definitief besluit nemen.

— De *Preussische Zeitung* het verdrag mededeelende, tusschen Pruissen en Hanover gesloten betreffende de vereeniging van den Steuerverein met den Zollverein, voegt daarbij het volgende:

»Het verdrag zal in werking komen van den 1 Jan. 1854 af, en dat op een tijdstip, waarop zoowel aan den kant der Tolvereeniging als aan dien van den Steuerverein de mogelijkheid ontstaat om nieuwe overeenkomsten aan te gaan. Het is bekend dat de verdragen der Tolvereeniging voorloopig tot het einde van het jaar 1853 loopen, en dat, zoo zij niet met het einde van 1851 opgezegd worden, zij op nieuw voor 12 jaren onveranderd van kracht blijven. Evenzoo is het gelegen met de grondverdragen van den Steuerverein.

»Reeds hieruit blijkt dat voor het tot stand brengen van het thans gesloten verdrag een tijdstip als het tegenwoordige moest gekozen worden, omdat eene even gunstige gelegenheid, zoo ooit, toch in ieder geval eerst na eene lange reeks van jaren zou hebben kunnen terugkomen. Maar niet minder duidelijk is, hoe noodzakelijk het was de zaak zonder verwijl op het touw te zetten, met ter-zijde stelling van alle bijzondere belangen te bevorderen en met vastberadenheid ten einde te brengen. Dat de regeringen van Pruissen en Hannover zich omtrent al die punten verstonden was ter bereiking van een gelukkig resultaat, dan ook volstrekt noodig; voorloopige wisseling van denkbeelden over deze aangelegenheid leidde weldra tot formeele onderhandelingen, en deze hadden al spoedig de onderteekening der overeenkomst ten gevolge.

»Daarmede is een doel bereikt waarop men sedert jaren het oog gevestigd hield. Wij beschouwen het gesloten tractaat vooreerst als eene, de *stoffelijke* welvaart bevorderende, natuurlijke ontwikkeling van het onderling verkeer tusschen een groot aantal Duitsche Staten. Wij zien daarin verder een belangrijken stap ter voorbereiding van eene algemeene Duitsche Tolvereeniging. In welke mate de contracterende partijen juist van dit oogpunt uitgegaan zijn, blijkt niet alleen uit den aanhef van het verdrag, maar ook uit de bepaling van art. 14, volgens welke het verdrag van zelf zal vervallen op het oogenblik dat eene tolvereening van alle Duitsche Staten tot stand komt. Omtrent de verdere regtstreeksche en zijdelingsche gevolgen van allen aard, die de overeenkomst hebben zal, kunnen wij heden in geen nadere ontwikkeling treden.

»Maar met het verkregen resultaat is slechts de eerste stap gedaan. Pruissen heeft op zich genomen om de toestemming te verwerven van die Staten, welke in de gemeenschap van het groote Tolverbond willen mede werken tot voltooijing van het gebouw, waarvan de eerste fundamenten gelegd zijn. Wij twijfelen niet dat die voltooijing onder algemeene opregte medewerking tot stand zal komen. Hannover heeft zich verbonden, om zijne beide bondgenooten in den Steuerverein, Oldenburg en Schaumburg-Lippe, tot de toetreding uit te noodigen; die toetreding mag als zeker beschouwd worden.

»Wij verlangen thans vòòr alles een onbevooroordeeld en geheel onpartijdig onderzoek. En in het vertrouwen op zulk een onderzoek verwachten wij, dat men overal den ingeslagen weg als den eenigen mogelijken en doelmatigen beschouwen, en de verkregen uitkomst naar billijkheid waarderen zal. Wij spreken die hoop en verwachting uit voor ons eigen vaderland, voor *onze kamers, wier toestemming voorbehouden is*, voor alle met Pruissen in de Tolvereeniging verbonden Staten, voor geheel Duitschland."

— Heden zijn een aantal aanhangers van Raveaux, men zegt 18, van hier naar Laeken vertrokken om hunnen aanvoerder de laatste eer te bewijzen. Gelijk men weet was Frans Raveaux, in het Duitsche parlement te Frankfort en te Erfurt een der voornaamste raddraaijers der revolutionnaire partij. Hij bezat te Laeken een eigen huis ter waarde van 8000 frs., dat eerst kort voor zijnen dood voltooid was. (Zoo gelukkig zijn de conservatieve vlugtelingen niet; eerst thans heeft Siegward Muller aan de edelmoedigheid des Konings van Pruissen eene gastvrije opname te danken.)

— De Duitsche pers houdt zich veel bezig met eene in het Fransch geschreven en te Brussel gedrukte brochure van een lid van den Russischen rijksraad Tengoborsky, betrekkelijk de algeheele intrede van de Oostenrijksche Staten in den Duitschen bond. De schrijver acht dezelve ongunstig voor Oostenrijk.

WEENEN, 13 Sept. Gisteren avond is Z. K. M. van hier vertrokken, om zich over Triest en Venetie naar Verona te begeven.

— De priors van drie kloosters in deze stad en van twee andere buiten dezelve, hebben besloten, al het beschikbare gedeelte der bezittingen hunner kloosters te plaatsen in inschrijvingen voor de nieuwe leening. Men veronderstelt dat de andere geestelijke instellingen dit voorbeeld zullen volgen.

— Men schrijft uit Triest, dat de stedelijke Overheid aldaar voor een half millioen in de nieuwe Oostenrijksche leening heeft ingeschreven. Deze leening heeft hoofdzakelijk ten doel om het in de Oostenrijksche Staten bovenmate aangegroeide papierengeld van lieverlede buiten omloop te brengen.

— Te Triest zijn gewigtige berigten uit Alexandrië ontvangen. De Porte heeft kort en bondig verklaard, dat Abbas-Pacha zich moest vergenoegen eenvoudig onderkoning, erfelijk gouverneur van Egypte, maar even als alle andere pacha's onderworpen aan den Divan te zijn. Men heeft het hem euvel afgenomen, dat hij een verdrag gesloten had met eene Engelsche maatschappij, nopens den spoorweg van Suez, en het ware ligt mogelijk, dat deze overeenkomst nietig verklaard werd.

ITALIE.

Te Rome is den 28 Aug. een zekere Guagni in het Transtevere met dolksteken aangevallen en vermoord. Op hetzelfde oogenblik sprong een bom of helsch werktuig niet ver van de woning der familie van Kardinaal Antonelli.

Den 4den heeft de policie eene belangrijke inbeslagneming gedaan van geweren, pistolen, sabels en dolken bij zekeren Pasqualis, zoon van een oud-bevelhebber der republikeinsche troepen, thans verbannen. De eigenaar is gevangen genomen.

Uit Turijn wordt berigt, dat de minister van justitie Deforesta zich bezig houdt met de vervaardiging van eene gestrengere drukpers-wet.

In het koningrijk Napels heeft men weder aardbevingen gevoeld.

BELGIE.

BRUSSEL, 15 Sept. De voorbereidende werkzaamheden der verkiezingen door den Senaat zijn in vollen gang; er laat zich echter nog weinig van den uitslag voorspellen.

— De Koning zal eerst den 15den October naar Arlon vertrekken. De tentoonstelling is tot dien dag uitgesteld.

— De gravin Lydie de Bocarmé is te Brussel aangekomen. Het doel harer reis is de likwidatie der nalatenschap van haar vermoorden broeder. Zij zal den winter in het zuiden van Frankrijk doorbrengen.

— Te Alken bij Tongeren ging een bekende gulzigaard de weddingschap aan, dat hij 500 mosselen zou opeten, zonder van tafel op te staan. Reeds had hij er 350 ingezwolgen toen hij eensklaps bewusteloos van zijn stoel viel.... Hij was een lijk.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 17 September.

BEVALLEN (15 Sept.): H. J. van der Moer, geb. van de Stadt, Z.

OVERLEDEN (14 Sept.): M. A. T. Borghols, 9 m. — (15 Sept.): J. Posno.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 17 September.

Uit de eerste hand verkocht: 430 balen Java Tabak, prijs geheim.

GRAANMARKT.

Heden alleen verkocht van Rogge 126 ... [illegible]
De overige graanartikelen zonder handel.

Koolzaad. Vriesch 49, 45½; Elve 51 £. Op 9 vaten Olie dadelijk 53; in Nov. 53½ £. *Raapolie* op 6/w *f* 32; Vliegend *f* 31; 1º. vier ek. *f* 32½, ⅝; Oct. 31, Nov. *f* 31¼, ⅜; Dec. *f* 31⅝. *Lijnolie* op 6/w. *f* 35¼; Vliegend *f* 34¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 37; Vliegend *f* 36.

ROTTERDAM, 16 Sept. Tarwe. 166/2 ℔ n. Hooglands. Kleefs. *f*261; 165/2 ℔ dito *f*233.

Gisteren werden afgedaan 1000 stuks Oost-Ind. Buffel-Huiden, per *Europa* aangebragt, prijs geheim.

SCHIEDAM, 16 Sept. Rogge. 141/2 ℔ Windau *f*166 3/m. — Gerst. 130/2 ℔ Libau *f* 142 kont., *f* 143 6/w. — Moutwijn *f* 10,37½; Jenever *f*14; Amst. Proef *f* 15,25, per Ned. vat zonder fust zonder de belasting.

De aan-, uit- en doorvoer van levensmiddelen te Amsterdam, van 8 tot en met 13 September, zijn geweest als volgt:

Aanvoer:

Rogge L. 185. — Tarwe L. 142, 20 M. — Rijst 83400 ℔.

Uitvoer naar Zee:

Erwten L. ½. — Garst L. 16. — Rogge L. 3. — Tarwe L. ½. — Meel 195 ℔.

Doorvoer naar Zee:

Rogge L. 490.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fonds	pCt.	16 SEPT. 4½ u.	gebl.	17 SEPT. 4½ u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		58 3/16	58 3/16		
Dito Dito	3	69⅛	69 1/16	69⅛	69 1/16
Dito Dito	4	90	90⅛	90 3/16	90⅛
Dito Obligatien O. I.	4		89¼		
Amortis. Syndic.	3½	89¾			
Handel-Maatschappij	4½		109⅛		
Aand. Rijn-Spoorweg	»	94¼			
Aand. Holl. S. M.	»				
Obligatien	»		100		
BELGIE, Obligatien 1844	»				
Cert. bij de Belg. Bank	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv	»	48⅛	48⅛	48¼	
FRANKRIJK, Obligatien	3	52	52 3/16	52¼	
SPANJE bij *Ardoin* £ 85	5	14	14	14 5/16	14 5/16
Dito Dito » 510	»	14 1/16	14	14⅛	14 5/16
Dito Onbep. Stukken	»	14	14	14 3/16	
Dito	3	38¾	38¾	38⅝	
Dito Binnenl. 2400 P.	»	33 15/16	33 13/16	34 5/16	34 5/16
Coup. *Ardoins*	»	7 13/16	7 13/16	8	
Passive			5⅛		
Fransche Uitgest.		5 1/16	5⅛		
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu 4	»	33 1/16			
Dito Dito	»	33 1/16	33 3/16		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	103⅝	106¼	107	
Dito Dito 1828 en 1829	»	105¼	105¼	105½	
Cert. bij dº. 1831 en 1833	»		95⅛		
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4				
Dito bij *Stieglitz en Cº.*	»	89½	89½		
Dito bij id. 5de Serie	4	89⅛	89⅛	89⅛	89¼
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	66	66		
Cert. van dito	»	66¼			
POLEN, Aand. à fl. 500	»				
Dito met Lot. » 300	»				
AMERIKA, Bank-Actiën	»				
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	*f*				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75⅜	75¼	75⅜	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	39 3/16	38 11/16	39⅛	
Dito Nieuwe	5	80 7/16	80 9/16	80 13/16	80⅜
Ween. Bank bij *Goll en Cº.*	»				
Dito	4	63¼			
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250	»				
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5	88½			
Dito £ 200	»				
PERU	4½				
MEXICO	5	26 3/16	25⅝	25⅜	25⅜
VENEZUELA 6 pCt. nu	3				
NEW GRENADA 6 pCt. nu	1½	14	14		
ECUADOR	»				
Grieken	5				

Den. 5 pCt. 101½; Polen, Cert. 4 pCt. 78¾; Louis. 98¼.

Bij weinig handel in Binnenl. fondsen waren dezelve prijshoudend. Van de vreemde fondsensoorten waren Russische en Oostenrijksche meer gewild, voornamelijk Nieuwe 5 pCt. Metall., welke met veel koopers ½ pCt. hooger dan gisteren sluiten. Spaansche mede circa ¼ beter met veel handel; de overige soorten waren meest alle willig gestemd, met uitzondering van Mexicanen welke zeer flaauw waren, met verkoopers.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt., Disconto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f* 56½	Livorno	2/m. *f* 38¾
„	zigt „ 56¾	Napels	„ „ 80½
Bordeaux	2/m. „ 55¾	Petersburg	„ „ 1,82½
„	½/m. „ 56	Weenen	6/w. „ 30½
Madrid	3/m. „ 243½	Augsburg	„ „ 35¼
Cadix	„ „ 244½	Frankfort	„ „ 99¼
Seville	„ „ 241½	Hamburg	2/m. „ 35
Bilbao	„ „ 242½	„	zigt „ 35 3/16
Lissabon	„ „ 41½	Londen	2/m. „ 11,82½
Porto	„ „ 41½	„	zigt „ 11,87½
Genua	2/m „ 46¾	Rotterdam	„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 16 Sept. Belg. leen. 2½ pc. 51; 5 pc. 98¾; 1840, 5 pc. 100; Spanje Ard. 5 pc. 13¾; Binnenl. 3 pc. 34⅛; Coupons —; Rom. Leening 73¼.

PARIJS, 15 Sept. Fransche 3 pc. 55,90; id. 4 pc. —,—; 5 pc. 91,70; 5 pc. N. —,—; Schatk. 3,75; Bank-Actien 2102,50; Belg. 1840, 5 pc. 101¾; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 34⅞; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849 —,—; 1851 900,—; Haïti —,—; Rom. Leening —.

MADRID, 10 Sept. Spanje 3 pc. 36⅛; Ardoins 5 pc. 17⅝; Uitg. Schuld 6 7/16; Coupons 8¼.

LONDEN, 15 Sept. Cons. kont. — a —; op tijd 95¾ a 95⅞; Braz. 89 a 91; 1829/39 88 a 90; 1843 — a —; Den. 3 pc. 77 a 78; N. L. 5 pc. 101½ a 102½; Ecuador 3 a 3¼; Gren. 14 a 15; Uitgest. 3¼ a 3½; Mexico 26⅛ a 26⅝; Peru 4 pc. 89 a 90; Uitgest. 42½ a 43; Portugal 5 pc. 87 a 89; 4 pc. 32½ a 33; 3 pc. 33 a 34; Rusl. 1822, 5 pc. 111 a 112; (N.) 4½ pc. 101¼ a 101¾; Spanje 5 pc. 20 a 20⅛; 3 pc. 36¾ a 37; Coupons — a —; Passive 4⅞ a 5⅛; Holl 2½ pc. 59 a 59¼; 4 pc. 92 a 92½; Venez. 28 a 30; Uitgest. 10 a 11.

WEENEN, 13 Sept. Met. 4½ pc. 83; 5 pc. 94; Bank-Actien 1237.

BERLIJN, 15 Sept. Schuldbr. 3½ pc. 88⅝; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 94; Pools. 4 pc. 84; Loten fl. 200 —; id fl. 300 144; id. fl. 500 84½.

HAMBURG, 15 Sept. Rusl. Eng. Leen. —; Stiegl. 4 pc. 89½; Spanje, Ard. 5 pc. 13⅝; Binnenl. 3 pc. 32⅛.

FRANKFORT, 15 Sept. Met. 5 pc. 78½; 4 pc. 62; 2½ pc. 40; Bank-Actien 1245; Darmst. Loten fl. 50 82; id. fl. 25 28; Badensche Loten fl. 50 59½; id fl. 35, 34⅜; Nassausche 26⅛; Holl. 2½ pc. 58¼, Werk. Sch. 4 pc. 90; Sijndie. 3½ pc. 89½.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 16 Sept. H. de Groot, Valerius Lodewijk, Triest.
HELVOET, 16 Sept. W. Smith, Batavier, (s.) Londen.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

THARSUS, Agesilao, Matcovich: 197,009 okkes Lijnzaad, Gebr. Heemskerk.

CARDIFF, Geerdina Does: 2,060 st., 137 b. Stafijzer, 8,594 st. Plaatijzer, 95 ktjs, Blik, Gebr. van der Vliet.

St. PETERSBURG, Jonge Willem, Brands: 1,252 tzw. Lijnzaad, E. Werthemann.

DANTZIG, Hendrika Margrietha, Oldenburger: 3,672 sch. Tarwe, Order.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 17 Sept. in lading naar:

Keulen — A. Adams, Friederich Wilhelm.
„ — H. Kalfs, Coln Nº. 2.
Frankfort — G. J. Andres, Frankfort Nº. 9.
„ — J. Arnheiter, Frankfort Nº. 8, om niet voor 1 Oct Emmerich te passeren.

AMSTERDAM, 17 September vertrokken naar:

Keulen — D. Hoogeweg, Prins Emil.

KEULEN, 15 Sept. aangekomen:

Kapt. C. Breegman van Rotterdam met 3846 centenaren.
„ W. Damen „ „ „ 2848 „

Rijnhoogte — ARNHEM 16 Sept. 2 el 9 duim
KEULEN 16 „ 11 vt. 3 „

ADVERTENTIEN.

(1377) Op het berigt, onlangs door eenige onzer dagbladen medegedeeld, dat de Oostenrijksche Regering den Heer GOLDBERGER het Octrooi op zijne Kettingen ontnomen had, merkten wij aan, dat het al of niet bezitten van zoodanig een Octrooi, naar ons oordeel den Heer GOLDBERGER vrij onverschillig kon zijn, daar gelukkig de Kettingen hare geneeskracht en goede naam daaraan niet ontleenden en zij waarschijnlijk der lijdende menschheid even goede hulp aanbrengen zouden zonder als met het K. K. *Privilegium*. Wij beloofden toen alles te zullen publiceren wat wij verder van de zaak vernemen mogten en daaraan getrouw, geven wij hier eene vertaling van hetgeen ons de Heer GOLDBERGER in zijnen laatsten brief daarover schrijft:

»Reeds in 1848 kwam de Heer DE BERVALDO, Generaal Luitenant in K. K. dienst, in een der Weener »dagbladen met de bewering te voorschijn, dat hij al »in 1832, tijdens zijn verblijf in Italiën, Galvano Elektrische Kettingen *construeerde*, die én in principe én »in vorm gelijk aan de mijne waren. Wij hadden toen »eene polemiek, waarin hij met glans geslagen werd, »zoo zelfs dat hij mij verzoeken liet de zaak te laten »berusten. Sedert heb ik niets meer van hem vernomen, »tot ik met de grootste bevreemding voor kort in den »*Lloyd* het artikel las dat volgens uw schrijven ook in »de Hollandsche bladen overgenomen is, waarbij bekend »gemaakt werd dat men mij het Octrooi ontnomen had. »Ik heb mij aan de K. K. *Stadshalterei* om uitkomst »geadresseerd en tot antwoord ontvangen dat, daar de »Heer *General feldmarchal Lieutenant* DE BERVALDO »diergelijke Galvano Elektrische Kettingen reeds vroeger »vervaardigd had, ik niet het Octrooi op de uitvinding, »maar op eene verbetering had dienen aan te vragen; — »nu staat echter in mijn brevet, Kettingen *van nieuwe* »*nog niet bekende constructie* — dit schijnt men over »het hoofd gezien te hebben en heeft men mij daarom »wel willen vergunnen bij het handelsministerie in verzet te komen, hetgeen ik doen zal, al ware het alleen »om aan de *clique* die mij reeds sedert jaren onophoudelijk met telkens vernieuwden nijd vervolgt, het genoegen te ontnemen van het vooruitzigt mij daardoor »schade te berokkenen.

EENE ONGESTELDHEID *aan de maag, genezen door de pillen van HOLLOWAY.*

Eene dame, die eene vriendin is van de familie van generaal Rosas, gouverneur der republiek La Plata, verklaart, dat zij onlangs volkomen genezen is van eene ongesteldheid aan de maag, door de pillen van HOLLOWAY. Zij had deswege de bekwaamste geneesheeren in het land geraadpleegd, doch geen hunner is in staat geweest haar te herstellen van eene kwaal, die, zoo zij zegt, haar langzamerhand van het leven zou beroofd hebben, indien zij niet besloten had de pillen van HOLLOWAY te nemen. De heer JOHN EEASTMAN een aanzienlijk koopman te Buenos-Ayres, heeft het boven aangehaalde aan den professor HOLLOWAY medegedeeld in eenen brief gedagteekend den 4 September 1849.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f*0.90, *f*2.10, *f*3.30, *f*7.75, *f*15.50, *f*23,50.

Potjes Zalf à *f*0.90, *f*2.10, *f*3,30, *f*8.15, *f*15.90, *f*23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij W. C. VAN DORT te *'s Hage*, bij A. P. MILIUS te *Utrecht* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (1041)

Er bestaat gelegenheid voor een **ZADELMAKER**, van de R. K. Godsdienst, mits zijn Vak grondig verstaande en van goede getuigen voorzien, een burger bestaan te vinden op een der dorpen van Zuid-Holland. Adres met *franco* brieven onder de letters P. O. aan den Boekhandelaar H. A. ZWEERS, Kalverstraat bij de Munt, 128, Amsterdam. (1378)

Een HEER vraagt, om spoedig [illegible] eene ruime, **VOOR-** of **ACHTERKAMER**, of liever beide met **ALCOVE**; *liefst op eene gracht, ongemeubeld*, doch van kleeden, gordijnen en verdere gemakken voorzien. Een stil, katholijk gezin *zonder kinderen* en eene accurate bediening belovende, heeft de voorkeur. Antwoord hierop met opgave van prijs, adres, standplaats, etc., wordt ten spoedigste ingewacht onder de letters A. Z. bij den Heer C. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis Ook een gedeelte Zolder wordt hierbij verlangd. (1379)

(1366) Ondergeteekende Boekhandelaar te *Arnhem*, heeft de eer zijne geachte Begunstigers te berigten, dat zijn Winkel thans voorzien is van eene ruime sortering van **GEBEDENBOEKEN** voor Katholijken, bijna alle van de nieuwste uitgave, in ordinaire en beste banden; welke banden, wat sterkte en netheid betreft, den toets kunnen doorstaan. Alsmede zijn tegen zeer billijke prijzen verkrijgbaar zeer schoone **BID- of GEDACHTENISPRENTJES**, naar den laatsten smaak; en hetgeen verder de Boekhandel oplevert.

Voorts kan men bij mij inteekenen op Couranten, Tijdschriften en Boekwerken; Advertentien in Couranten en Dagbladen kan men bij mij doen plaatsen voor denzelfden prijs als bij de Uitgevers-zelven; terwijl mede alle bestellingen, tot het vak van Boekdrukkerij behoorende, door mij tot de billijkste prijzen worden aangenomen.

Mij bij voortduring in uwe gunst en recommandatie aanbevelende, noem ik mij met achting,

J. H. J. SCHIKHOFF,
Boekh.

ARNHEM, 13 Sept. 1851.

Tevens maak ik van deze gelegenheid gebruik, mijne Begunstigers te verwittigen, dat bij mijne *goedkoope* en *gemakkelijke* **LEESINRIGTING** van *Couranten* en *Tijdschriften*, ook nog is opgerigt eene *lezing van Boekwerken*, vooral van de laatste uitgave; en dat ik nu in staat gesteld ben, mijne **LEESINRIGTING** in de omstreken der stad, waar men zulks verlangt, op dezelfde voorwaarde, ook te kunnen oprigten. Prospectussen zijn gratis bij den ondergeteekende te bekomen.

J. H. J. SCHIKHOFF,
Boekh.

ARNHEM, 13 Sept. 1851. Oeverstraat, Wijk B. Nº. 118.

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.